

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (tredje avdelningen)
den 6 mars 2001 *

I mål T-192/99,

Roderick Dunnett, Luxemburg (Luxemburg),

Thomas Hackett, Rameldange (Luxemburg),

Mateo Turró Calvet, Rameldange,

företrädde av A. Dashwood och W.-J. Outhwaite, barristers med delgivnings-
adress i Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska investeringsbanken, företrädd av J.-P. Minnaert och Z. Zachariadis,
båda i egenskap av ombud, biträdda av A. Barav, barrister och advocat med
delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: engelska.

angående en talan om ogiltigförklaring dels av svarandens beslut att från och med den 1 januari 1999 avskaffa systemet med speciella omräkningskurser, dels av sökandenas lönebesked i vilka detta beslut tillämpats,

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (tredje avdelningen)

sammansatt av ordföranden J. Azizi samt domarna K. Lenaerts och M. Jaeger,
justitiesekreterare: avdelningsdirektören B. Pastor,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet
den 12 oktober 2000,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser och tvistens bakgrund

- 1 Sökandena är tjänstemän vid Europeiska investeringsbanken (nedan kallad EIB eller banken). Förevarande tvist avser en åtgärd som EIB vidtog då euron infördes den 1 januari 1999.

- 2 Enligt artikel 17 i bilaga VII till Tjänsteföreskrifter för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna (nedan kallade tjänsteföreskrifterna) kan tjänstemän under vissa villkor få en del av sina löneförmåner överförda till en annan valuta än den där tjänstemannen tjänstgör. Enligt artikel 17.3 i bilaga VII till tjänsteföreskrifterna skall överföringarna "göras till den växelkurs [som tillämpas vid genomförandet av Europeiska gemenskapernas allmänna budget]; den koefficient som motsvarar förhållandet mellan korrigeringskoefficienten som är fastställd för det land i vars valuta överföringarna genomförs och korrigeringskoefficienten som är fastställd för tjänstemannens anställningsland skall tillämpas på de överförda beloppen".

- 3 EIB:s personalföreskrifter (nedan kallade personalföreskrifterna) innehåller ingen liknande bestämmelse. Genom beslut av den 23 mars 1982 accepterade emellertid EIB:s styrelse (nedan kallad styrelsen) att EIB:s direktion (nedan kallad direktionen) tillåter tjänstemän att överföra en del av sina löneförmåner, uttryckta i belgiska eller luxemburgska franc, till en annan valuta med tillämpning av en speciell omräkningskurs.

- 4 Bankens tjänstemän informerades om beslutet av den 23 mars 1982 i ett meddelande av den 25 mars 1982, innehållande följande punkter:

"2.1. Ett ... beslut grundat på praxis i de andra europeiska institutionerna ger direktionen möjlighet att, från och med den 1 mars 1982 och tills nytt beslut meddelas senast den 1.9.1982, låta EIB:s tjänstemän omfattas av de omräkningskurser som avses i tjänsteföreskrifterna för överföringar vilka görs i en annan valuta än belgiska eller luxemburgska franc till ett högsta belopp motsvarande 35 procent av den månatliga nettolönen.

De omräkningskurser som avses i tjänsteföreskrifterna är de växlingskurser som gällde den 1.7.1981 omräknade med de korrigeringskoefficienter som används av gemenskapsinstitutionerna.

2.2. Denna möjlighet gäller endast belopp som är avsedda för utgifter eller investeringar i andra valutor än belgiska eller luxemburgska franc ...”

- 5 Den 27 juli 1982 beslutade styrelsen att ”behålla de omräkningskurser som är tillämpliga vid överföringar av löneförmåner för gemenskapens tjänstemän som görs till en annan valuta än belgiska eller luxemburgska franc till ett högsta belopp motsvarande 35 procent av den månatliga nettolönen”.
- 6 Systemet i fråga, som möjliggjorde överföring av en del av löneförmånerna för EIB:s tjänstemän till en annan valuta än belgiska eller luxemburgska franc med tillämpning av en speciell omräkningskurs som fastställs årligen på grundval av den korrigeringskoefficient som institutionerna fastställer för det land i vars valuta överföringarna genomförs (nedan kallat systemet med speciella omräkningskurser), fortsatte att gälla under flera år.
- 7 Vid sitt möte den 1 mars 1995 godkände direktionen en förändring av systemet med speciella omräkningskurser. Bankens tjänstemän erhöll genom meddelande av den 24 mars 1995 detaljerad information om den företagna ändringen enligt följande: ”... direktionen har beslutat att anpassa kriterierna för beviljande av EIB:s speciella kurser till dem som gäller vid andra gemenskapsinstitutioner samt att beakta de nya villkor som nyligen börjat tillämpas av samma gemenskapsinstitutioner”. I meddelandet angavs att ”[d]e åtgärder som beslutats särskilt syftar till att omorientera och att förtydliga systemet med speciella kurser och att åter använda dem i deras ursprungliga syfte”. I en fotnot erinrades om att systemet

med speciella omräkningskurser infördes år 1982 för att ”skydda bankens tjänstemäns köpkraft utanför Luxemburg”.

8 De ändringar som beslutades i mars 1995 skulle införas gradvis. Tre etapper föreskrevs härför. Den första började den 1 juli 1996, den andra den 1 juli 1997 och den tredje den 1 juli 1998.

9 EIB:s personalavdelning (nedan kallad personalavdelningen) tillställde den 10 februari 1998 direktionen ett meddelande i vilket den bland annat föreslog att systemet med speciella omräkningskurser skulle avskaffas från och med den 1 januari 1999. Vid sitt möte den 17 februari 1998 gav direktionen detta förslag ett principiellt godkännande.

10 Samrådsförfarandet med personalföreträdarna beträffande avskaffandet av systemet med speciella omräkningskurser började i mars 1998.

11 Den 17 mars 1998 tillställde personalavdelningen personalföreträdarna ett meddelande med rubriken ”Euron och hur den påverkar personalavdelningens verksamhet”. I detta meddelande förklarade personalavdelningen följande (punkt 2.3):

”För valutorna i deltagande länder [det vill säga de länder som deltar i den ekonomiska och monetära unionen] är det oförenligt med fasta och oåterkalleliga valutakurser att behålla speciella omräkningskurser efter den 1 januari 1999. För dessa valutor kan man inte längre tala om växling *stricto sensu* utan enbart om omräkning. Det blir således omöjligt att motivera att belopp som följer av en omräkning från euro till dessa valutor bokförs som skillnader i växlingskurser.

För valutorna i länder som ännu inte deltar i valutaunionen är situationen något annorlunda, eftersom dessa valutor fortsätter att fluktuera gentemot euron. Det finns emellertid olika skäl, såväl ekonomiska som rättviseskäl, som talar för att de skall avskaffas. På ett ekonomiskt plan är konvergenskriterierna såsom de fastställts i fördraget uppfyllda i de flesta länder. Att behålla speciella omräkningskurser för valutorna i de länder som ännu inte deltar i valutaunionen skulle således skapa ett likabehandlingsproblem jämfört med tjänstemän vars ursprungsländer kommer att införa euron.”

- 12 Personalföreträdarna svarade på detta meddelande genom ett meddelande av den 3 april 1998 i vilket de beklagade att de ”inte officiellt kontaktats tidigare trots att direktionen redan [hade] gjort kritiska val”. Vad gäller avskaffandet av systemet med omräkningskurser, förklarades följande (punkt 1.2):

”Tillämpningen av de speciella omräkningskurserna är en följd av att de korrigeringskoefficienter som kommissionen tillämpar har beaktats. Dessa kommer inte att försvinna den 1 januari 1999.

...

Enligt inofficiell statistik, trots att nästan all personal använder möjligheten [det vill säga överföring av en del av löneförmånerna med tillämpning av speciella omräkningskurser], utförs 52,5 procent av alla överföringar nu i FRF, 27,5 procent i DEM och 20 procent i GBP.

Övergången till euro motiverar i vart fall inte ensam att korrigeringskoefficienterna avskaffas. I stället skall ett beaktande av de förhållanden som bankens personal arbetar under leda till att banken intar en flexibel och global attityd.

Vad kan vi konstatera? Genom en tillämpning av de speciella omräkningskurserna för de tre ovannämnda valutorna på 35 procent av lönen (det belopp som tjänstemän har rätt att kräva) ökas bruttolönen med i genomsnitt 7,7 procent.

[Personalföreträdarna] föreslår att lönetarifferna från och med den 1 januari 1999 omräknas från luxemburgska franc till euro enligt följande formel:

LÖN UTTRYCKT I EURO = LÖN UTTRYCKT I LUF × OFFICIELL OMRÄKNINGSKURS × 1,077.”

- 13 Den 6 maj 1998 svarade personalavdelningen på personalföreträdarnas meddelande av den 3 april 1998. Personalavdelningen erinrade först i sitt meddelande (RH/Adm/98-883/MG) att med stöd av ”artikel 109I.4 i EG-fördraget skall rådet på förslag av kommissionen den 1 januari 1999 fastställa de omräkningskurser till vilken de valutor som ingår i Europeiska monetära unionen oåterkalleligen skall läsas i förhållande till euron”. Sedan angavs följande:

”Från och med detta datum saknas skäl att tala om såväl växlingskurs mellan dessa valutor som varje form av valutarisk.

...

Mot bakgrund av ovanstående står det klart att de enda omräkningskurser som kan användas av banken efter den 1 januari 1999 är de som bankens aktieägare officiellt fastställer. De speciella omräkningskurserna försvinner således från och

med samma datum och detta oberoende av om banken har uttryckt sina tariffer i euro eller inte.

Det är således ofrånkomligt att bruket av speciella omräkningskurser för överföringar av en del av löneförmånerna kommer att avskaffas från och med den 1 januari 1999. Banken kan av politiska skäl och på grund av sin bild utåt inte tillåta sig att — som den enda — bland gemenskapsinstitutionerna inte uttrycka sina tariffer i euro från den 1 januari 1999 och enligt de kurser som bankens aktieägare officiellt fastställt.”

- 14 Genom meddelande av den 13 maj 1998 konstaterade personalföreträdarna ”att personalavdelningen i stort sett inte svarat på någon av deras frågor”. Enligt de senare ”tar sig personalavdelningens attityd uttryck i en blockering av diskussionen”. I samma meddelande angavs även följande: ”[Personalföreträdarna] insisterar på att personalavdelningen skall framlägga ett konstruktivt förslag ... för att kompensera personalen för den förväntade köpkraftsminskningen; tidsfristen för eurons införande är ofrånkomlig och en konkret lösning måste offentliggöras skyndsamt.” Personalföreträdarna angav sig vara ”villiga att snarast möjligt fortsätta riktiga förhandlingar i frågan” och förklarade sig ”invänta nya förslag från personalavdelningen”.

- 15 Genom meddelande av den 28 maj 1998 informerade personalavdelningen personalföreträdarna om följande:

”2.1. .. Vad gäller personal i aktiv tjänst kommer avskaffandet av speciella omräkningskurser enligt villkoren i vårt meddelande av den 6 maj 1998 att ske den 1 januari 1999. Vid denna tidpunkt kommer omräkningskurserna mellan valutorna för länder som deltar i EMU och euron att oåterkalleligen låsas.

Banken kommer således, vad gäller omräkning av löne- och pensionstariffer, enbart att kunna använda de kurser som dess aktieägare fastställt.”

16 I punkt 2.3 i sitt meddelande gav personalavdelningen följande förslag:

”En bestämmelse som omfattar hela personalen skulle kunna föreslås direktionen för att genomföras skyndsamt. Denna bestämmelse skulle bestå i att behålla nuvarande speciella omräkningskurser och nuvarande tillämpningsföreskrifter under andra halvåret 1998.

Det skall erinras om att år 1995 beslutades det vid löneförhandlingarna att under tre år, med verkan från den 1 juli varje år, slå ut genomförandet av vissa villkor för aktiv personal. De tillämpningsvillkor som skall genomföras vid den sista fristen, det vill säga den 1 juli 1998, utgörs av betalning av en del av lönen med en speciell omräkningskurs utan krav på bevis, upp till ett högsta belopp motsvarande utlandstillägget (16, 8 eller 4 procent) och i valutan i den medlemsstat där tjänstemannen är medborgare eller där han är bosatt. Vad gäller villkoren för utbetalning skall överföringarna genomföras till konton som öppnats i banker i den medlemsstat som tjänstemannen är medborgare i eller där han är bosatt.

Med ert samtycke kan ett sådant förslag framläggas inom en snar framtid och, om möjligt, offentliggöras för EIB:s personal i nr 2 av *Euro Info BEI*, som huvudsakligen kommer att ägnas åt de speciella omräkningskurserna och åt hur euron påverkar EIB:s pensionssystem.”

- 17 I ett meddelande av den 5 juni 1998 (RH/Adm/98-1108) som tillställdes direktionen, föreslog personalavdelningen denna att avskaffa systemet med speciella omräkningskurser från och med den 1 januari 1999. Om direktionen inte svarade skulle det anses som ett underförstått godkännande. Meddelandet, i vilket längst upp på första sidan nämndes ”för beslut — anses godkänt om inte direktionen gett uttryck för motsatsen före den 11 juni 1998 kl 00.30”, lyder som följer:

”1. Speciella omräkningskurser

1.1. De speciella omräkningskurserna kommer att avskaffas för samtlig aktiv och pensionerad personal (personal och direktion) från och med den 1 januari 1999. Från och med detta datum kommer omräkningskursen mellan de valutor som deltar i EMU och euron att oåterkalleligen låsas. Banken kan därmed inte, vare sig för omräkning av löne- och pensionstariffer i euro eller för betalning härav, använda andra kurser än dem som fastställts av bankens aktieägare.

1.2. Efter samråd med personalföreträdarna och med beaktande av att nya, mer restriktiva, tillämpningsföreskrifter för speciella kurser kommer att införas för personalen den 1 juli 1998, bör följande praktiska bestämmelser antas:

- Samtlig personal (personal och direktion) kan omfattas av de speciella omräkningskurser som är i kraft och av nuvarande tillämpningsvillkor under de kommande sex månaderna (juli till december 1998).

- Vissa anställda som tjänstgör vid andra kontor (London) kan under en övergångsperiod erhålla en lämplig ersättning motsvarande den förlust som orsakats av de avskaffade speciella omräkningskurserna.

- För viss pensionerad personal (personal och direktion), för vilka nuvarande tillämpning av speciella omräkningskurser för valutan i bosättningslandet omfattar hela pensionen, bör denna fördel progressivt avskaffas och fördelas i förhållande till fördelens storlek innan övergångsperioden löpt ut (31.12.2001).

...

3. Personalföreträdarnas åsikt

[Personalföreträdarna] noterar att löneförmåner, pensioner och andra personalkostnader uttrycks och utbetalas i euro från och med den 1 januari 1999.

[Personalföreträdarna] vill fästa direktionens uppmärksamhet på den stora minskning i köpkraft som blir följderna av att de speciella omräkningskurserna försvinner. Personalföreträdarna uppskattar denna minskning jämfört med nuvarande situation (på grundval av undersökningar bland personalen) till i genomsnitt 3,5 procent och att den berör 90 procent av bankens personal.

[Personalföreträdarna] anser att de tillfälliga åtgärder som föreslagits i punkt 2 utgör ett första steg mot en balanserad behandling av det uppkomna problemet men anser att andra sätt skall studeras.

[Personalföreträdarna] kommer i god tid att tillkännage sin åsikt om de framtida förslag som personalavdelningen avser framlägga.

...”

- 18 I protokollet från den 10 och den 11 juni 1998 nämndes följande:

”Direktionen godkänner på grundval av meddelande RH/Adm/98-1108 av den 5 juni 1998 de praktiska villkoren för övergång till euron som beskrivs i punkterna 1 och 2 i meddelandet ...”

- 19 Bankens tjänstemän informerades genom *Euro Info BEI* nr 2 från juni 1998 om det fattade beslutet enligt följande:

”För närvarande kan anställda överföra en del av sin nettolön till en annan valuta än [belgiska eller luxemburgska franc] med tillämpning av en speciell omräkningskurs som fastställs årligen.

Enligt artikel 109l.4 i EG-fördraget skall rådet på förslag av kommissionen den 1 januari 1999 oåterkalleligen fastställa omräkningskurserna mellan de nationella valutorna och euron.

Efter detta datum saknas skäl att tala om växlingskurser eller valutarisker mellan dessa länders valutor. Euron kommer att bli den enda valutan för deltagande länder med en fastställd omräkningskurs i förhållande till de nationella valutorna, vilka då blir underordnade euron.

I Europeiska rådets uttalande om införandet av euron nämns uttryckligen att de kurser som kommer att användas för att fastställa eurons värde är de nuvarande centrala bilaterala kurserna som fastställts inom ramen för växelkursmekanismerna och som återspeglar deltagande länders grundläggande ekonomiska principer och som överensstämmer med en tänkbar konvergens mellan dessa länder.

EIB kommer då inte att kunna tillämpa andra kurser än dem som officiellt fastställts av bankens aktieägare. Det är således ofrånkomligt att avskaffa de speciella omräkningskurserna, oavsett huruvida EIB uttrycker sina lönetariffer i euro eller inte.

I rättvisans och likabehandlingsprincipens intresse kommer avskaffandet av de speciella omräkningskurserna från och med den 1 januari 1999 att gälla all personal oavsett om den enskilde tjänstemannen är medborgare i ett deltagande land (som deltar i euroområdet) eller i ett land som ännu inte deltar. Det har vidare beslutats att förlänga övergångsbestämmelserna för de speciella kurserna till den 31 december 1998. Personalen kommer snarast att erhålla ett meddelande härom.

Då en person som uppbär pension påverkas av införandet av euron kommer dennes situation gradvis att anpassas i enlighet med bestämmelser om vilka vederbörande kommer att informeras.”

- 20 Detta uttalande följdes av ett internt meddelande av den 19 juni 1998 vari angavs att direktionen ”samtyckt till att i enlighet med gällande bestämmelser förlänga de speciella omräkningskurser som är tillämpliga på löner och pensioner till och med den 31 december 1998, innan de avskaffas den 1 januari 1999”.
- 21 Enligt protokollet från styrelsens möte den 23 februari 1999 har denna ”samtyckt till direktionens beslut att avskaffa systemet med speciella omräkningskurser som är tillämpligt på löner och pensioner”.
- 22 I ett brev till EIB:s ordförande av den 3 mars 1999 begärde sökandena förlikning i enlighet med artikel 41 i personalföreskrifterna. I andra stycket i denna artikel föreskrivs följande:
- ”Andra tvister än dem som berör eventuella [disciplinära påföljder] är föremål för ett förlikningsförfarande inför bankens förlikningskommission, oavsett om talan eventuellt väckts vid domstolen.”
- 23 En förlikningskommission inrättades och sammanträdde den 4, den 10 och den 12 maj 1999 för att pröva de förslag och motförslag som presenterats av sökandena och av EIB. Den 17 maj 1999 kom förlikningskommissionen med ett förslag till förlikning. Detta förslag ansåg sig EIB inte kunna acceptera och kom med motförslag den 4 och den 30 juni 1999. Dessa förslag ansåg sig sökandena i sin tur inte kunna acceptera.

Förfarandet och parternas yrkanden

24 Sökandena har genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 31 augusti 1999 väckt talan i enlighet med artikel 41.1 i personalföreskrifterna.

25 Sökandena har yrkat att förstainstansrätten skall

— fastställa att det interna meddelandet från den 5 juni 1998 och protokollet från direktionens möte den 10 och den 11 juni 1998 tillsammans inte utgör ett giltigt beslut av direktionen att från och med införandet av den gemensamma valutan den 1 januari 1999 avskaffa ”den speciella omräkningskurs” som i enlighet med styrelsens beslut tillämpats sedan mars 1982 på en del av de löneförmåner för EIB:s tjänstemän som betalas i en annan valuta än belgiska eller luxemburgska franc,

— i andra hand, ogiltigförklara det beslut som direktionen påstår sig ha fattat,

— samt, eller i andra hand, ogiltigförklara styrelsens beslut av den 23 februari 1999 som påstås retroaktivt bekräfta direktionens påstådda beslut från juni 1998,

— härutöver ogiltigförklara sökandenas lönebesked för januari 1999 och följande, eftersom dessa besked inte beräknats med tillämpning av ”speciella omräkningskurser”,

- förplikta EIB att betala skillnaden jämte ränta mellan de belopp som sedan den 1 januari 1999 uppburits såsom lön och det belopp som skulle uppburits om de ”speciella omräkningskurserna” hade tillämpats samt fastställa att nämnda kurs förblir tillämplig enligt de beslut som styrelsen fattat i ämnet,

- förplikta EIB att ersätta sökandena för de kostnader som orsakats av förfarandet i denna instans samt till följd av förlikningsförfarandet.

26 EIB har yrkat att domstolen skall

- avvisa talan eller, under alla omständigheter, ogilla den,

- förplikta sökandena att ersätta rättegångskostnaderna.

27 EIB har dessutom yrkat att förstainstansrätten skall besluta att bilagorna I, II, XVI, XVII, XVIII, XXI, XXIII, XXIX, XXX, XXXI och XL till ansökan skall utgå ur akten samt återlämnas till banken utan att sökandena ges någon kopia härav.

28 Genom skrivelse av den 16 februari 2000 avstod sökandena från att inkomma med replik. I samma skrivelse yrkade sökandena att förstainstansrätten skulle ålägga EIB att inkomma med flera dokument som nämns i svaromålet.

- 29 Genom skrivelse av den 6 april 2000 yttrade sig EIB över skrivelsen av den 16 februari 2000.
- 30 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (tredje avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet. EIB anmodades att, vid genomförandet av åtgärder för processledning enligt artikel 64 i rättegångsreglerna, inkomma med protokollet från direktionens möte den 17 februari 1998, vilket den gjorde.
- 31 Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor vid förhandlingen den 12 oktober 2000.

Begäran om att vissa handlingar skall utgå ur akten eller lämnas in

- 32 EIB har gjort gällande att bilagorna I, II, XVI, XVII, XVIII, XXI, XXIII, XXIX, XXX, XXXI och XL till ansökan utgör sekretessbelagda interna handlingar som sökandena erhållit på ett rättsstridigt sätt. EIB har, med åberopande av artikel 8 i personalföreskrifterna och artikel 6 i avtalet om personalrepresentation vid EIB samt av domstolens beslut av den 19 mars 1985 i mål 232/84, kommissionen mot Tordeur m.fl. (ej publicerat i rättsfallssamlingen), och av den 15 oktober 1986 i mål 31/86, Levantina Agricola Industrial mot rådet (ej publicerat i rättsfallssamlingen), yrkat att dessa handlingar skall utgå ur akten och återlämnas till banken utan att sökandena behåller någon kopia härav.
- 33 Förstainstansrätten vill emellertid erinra om förevarande talans speciella karaktär. Sökandena söker med denna talan bevisa att EIB:s beslut att avskaffa

systemet med speciella omräkningskurser är rättsstridigt genom att ifrågasätta att samrådsförfarandet med personalföreträdarna gjordes på ett formellt korrekt sätt innan beslutet fattades. Bedömningen av huruvida talan är välgrundad kräver således att flertalet av EIB:s interna dokument beaktas.

- 34 Förstainstansrätten noterar att de handlingar som utgör ansökans bilaga I och II till ansökan är de beslut som fattades av direktionen den 11 juni 1998 och av styrelsen den 23 februari 1999. Med hänsyn till att förstainstansrätten skall pröva huruvida dessa beslut är rättsstridiga är det uppenbart att dessa bilagor är relevanta för utgången i förevarande tvist. Bilagorna XVI, XVII och XVIII, det vill säga personalavdelningens meddelanden till personalföreträdarna av den 17 mars, av den 6 maj och av den 28 maj 1998, utgör en del av det samråd som skedde innan beslutet att avskaffa systemet med speciella omräkningskurser fattades. Det är mot bakgrund av de grunder som åberopats i förevarande mål (se nedan punkt 77 och följande punkter) nödvändigt att dessa handlingar kvarblir i akten. Förstainstansrätten konstaterar sedan att EIB själv, vid sin presentation av de för målet relevanta faktiska omständigheterna, hänvisat till styrelsens beslut av den 24 juni 1998 (svaromålet, punkt 38), till personalavdelningens meddelande till direktionen av den 9 oktober 1998 (svaromålet, punkt 41), till personalavdelningens meddelande till direktionen av den 3 december 1998 (svaromålet, punkt 45) och till direktionens beslut av den 9 december 1998 (svaromålet, punkt 45). Dessa meddelanden respektive beslut återfinns i bilagorna XXIII, XXIX, XXX och XXXI. EIB har, vad gäller bilaga XXI, vilken innehåller personalavdelningens meddelande till direktionen av den 21 juli 1998, själv citerat en del av detta till stöd för sin argumentering (svaromålet, punkt 175). EIB har således själv medgivit att bilagorna XXI, XXIII, XXIX, XXX och XXXI till ansökan är relevanta för utgången i förevarande tvist och har därigenom underförstått avstått från att begära att dessa utgår ur akten. Vad gäller bilaga XL, det vill säga personalavdelningens meddelande av den 6 juni 1996 till personalföreträdarna, har dessa personalföreträdare bekräftat att de överlämnat denna handling till sökandena (bilaga till sökandenas skrivelse av den 16 februari 2000). Med hänsyn till att meddelandet i fråga, som inte innehåller några sekretessbelagda uppgifter, ger en detaljerad beskrivning av systemet med speciella omräkningskurser måste även detta anses relevant för utgången i förevarande tvist (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens beslut av den 10 december 1997 i de förenade målen T-134/94, T-136/94—T-138/94, T-141/94, T-145/94, T-147/94, T-148/94, T-151/94, T-156/94 och T-157/94, NMH Starkwerke m.fl. mot kommissionen, REG 1997, s. II-2293, punkterna 47 och 48).

- 35 Således skall bilagorna I, II, XVI, XVII, XVIII, XXI, XXIII, XXIX, XXX, XXXI och XL kvarstå som en del av handlingarna i målet.
- 36 Sökandena har yrkat att förstainstansrätten skall förplikta banken att inge de olika handlingar som återfinns i tabell 2, vilken bilagts skrivelsen av den 16 februari 2000, och som citerats i svaromålet men som de aldrig fått del av. Om dessa handlingar inte skulle inges har sökandena yrkat att förstainstansrätten inte skall beakta de uppgifter i svaromålet som grundas på icke ingivna handlingar.
- 37 Förstainstansrätten konstaterar att flera av de handlingar som sökandena har yrkat skall inges har bilagts ansökan och således redan ingår i akten. Det gäller följande handlingar: direktionens beslut av den 11 juni 1998 att avskaffa systemet med speciella omräkningskurser (bilaga I till ansökan), personalavdelningens meddelande av den 17 mars 1998 med rubriken "Euron och hur den påverkar personalavdelningens verksamhet" (bilaga XVI till ansökan), personalavdelningens meddelande till personalföreträdarna av den 6 maj 1998 (bilaga XVII till ansökan), personalavdelningens meddelande till personalföreträdarna av den 28 maj 1998 (bilaga XVIII till ansökan), personalavdelningens meddelande till direktionen av den 21 juli 1998 (bilaga XXI till ansökan), styrelsens beslut av den 24 juni 1998 (bilaga XXIII till ansökan) samt personalavdelningens meddelande till direktionen av den 9 oktober 1998 (bilaga XXIX till ansökan).
- 38 Vad gäller protokollet från direktionens möte den 17 februari 1998 begärdes det att det skulle lämnas ut inom ramen för de processledande åtgärderna. Denna begäran har hörsammats (se ovan punkt 30). Vad sedan gäller personalföreträdarnas meddelanden av den 3 april och den 13 maj 1998 ingavs dessa på förstainstansrättens begäran vid förhandlingen.
- 39 Vad slutligen gäller de övriga handlingar som sökandena avser i sin skrivelse av den 16 februari 2000 så har de samtliga beskrivits i korthet i svaromålet.

Eftersom sökandena inte framlagt några uppgifter som talar för att dessa handlingar skulle vara relevanta i förevarande tvist, skall yrkandet om att dessa handlingar — som samtliga är interna handlingar och således i princip inte skall lämnas ut till sökandena (se, för ett liknande resonemang, beslutet i det ovan i punkt 34 nämnda målet NMH Stahlwerke m.fl. mot kommissionen, punkt 35 — skall fogas till akten, ogillas.

Första yrkandet: Fastställande av att beslutet om att avskaffa systemet med speciella omräkningskurser inte existerar

- 40 Sökandena undrar huruvida ett beslut att avskaffa systemet med speciella omräkningskurser verkligen fattades av direktionen den 11 juni 1998. Om så inte var fallet, kan styrelsens beslut av den 23 februari 1999 inte retroaktivt ha godkänt avskaffandet av systemet med speciella omräkningskurser genom att "bekräfta" ett obefintligt beslut av direktionen. Om det visar sig att direktionen inte fattat något beslut borde sökandenas lönebesked från och med januari 1999 ogiltigförklaras, eftersom de inte beräknats med tillämpning av systemet med speciella omräkningskurser.
- 41 Förstainstansrätten konstaterar att direktionen den 11 juni 1998 fattade beslutet att avskaffa systemet med speciella omräkningskurser (nedan kallat beslutet av den 11 juni 1998). I punkt 1.1 i meddelandet RH/Adm/98-1108 av den 5 juni 1998 som personalavdelningen tillställde direktionen och som innehöll rubriken "för beslut — anses godkänt om inte direktionen gett uttryck för motsatsen före den 11 juni 1998 kl 00.30" föreskrivs följande: "[de] speciella omräkningskurserna kommer att avskaffas för samtlig ... personal. .. från och med den 1 januari 1999". Det framgår av protokollet från den 10 och den 11 juni 1998 (se ovan punkt 18) att denna samt andra åtgärder som föreslås i punkterna 1 och 2 i meddelandet av den 5 juni 1998 godkänkts av nämnda direktion. EIB:s tjänstemän informerades om detta beslut genom tidskriften *Euro Info BEI* nr 2 i juni 1998.

- 42 Under dessa omständigheter kan sökandena inte påstå att beslutet av den 11 juni 1998 inte existerar.
- 43 Följaktligen skall yrkandet, om att beslutet att avskaffa systemet med speciella omräkningskurser skall förklaras inte existera, ogillas.

Övriga yrkanden

Upptagande till sakprövning

Påståendet att talan har väckts för sent

- 44 EIB har anfört att talan inte kan tas upp till prövning, eftersom den inte väckts inom den tvåmånadersfrist som föreskrivs i artikel 230 femte stycket EG. Banken har understrukit att sökandena redan erhållit sina lönebesked för januari 1999 den 15 i samma månad med följd att en talan som väcks den 31 augusti 1999 är väckt för sent.
- 45 Sökandena har påpekat att talan väckts inom två månader från det att förlikningsförfarandet misslyckades den 30 juni 1999.

- 46 Förstainstansrätten erinrar om att domstolen i sin dom av den 15 juni 1976 i mål 110/75, Mills mot EIB (REG 1976, s. 955), punkt 18, fastställt att den enligt artikel 179 i EG-fördraget (nu artikel 236 EG) är behörig att pröva samtliga tvister mellan EIB och dess tjänstemän.
- 47 Förstainstansrätten är således i enlighet med artikel 3 i rådets beslut 88/591/EKSG, EEG, Euratom av den 24 oktober 1988 om upprättandet av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt (EGT L 319, s. 1; svensk specialutgåva, område 1, volym 2, s. 89) behörig att pröva förevarande tvist.
- 48 Vad gäller de villkor på vilka en talan som väckts enligt artikel 236 EG kan prövas hänvisas det i denna bestämmelse, som inte föreskriver någon tidsfrist för att väcka talan, till ”de villkor som fastställts i tjänsteföreskrifterna eller som följer av anställningsvillkoren [för gemenskapens tjänstemän]”. Eftersom EIB är självständig vad gäller anställningsvillkoren för sina anställda, är banken behörig att med iakttagande av allmänna gemenskapsrättsliga principer fastställa de villkor på vilka en talan kan prövas beträffande tvister mellan den själv och dess tjänstemän.
- 49 I förevarande fall omnämns i artikel 41 i personalföreskrifterna, beträffande rättsmedel, enbart att domstolen — och följaktligen förstainstansrätten enligt artikel 3 i beslut 88/591 — är behörig, utan att föreskriva någon frist för att väcka talan avseende tvister mellan banken och dess tjänstemän.
- 50 EIB, som i sina personalföreskrifter själv underlåtit att fastställa en frist för att väcka talan, kan därför inte åberopa att den frist om två månader som fastställs i artikel 230 femte stycket EG är tillämplig i förevarande fall. Det skall för övrigt erinras att förevarande talan har väckts med stöd av artikel 236 EG och artikel 41 i personalföreskrifterna och inte med stöd av artikel 230 EG.

- 51 I brist på uppgifter i fördraget och i personalföreskrifterna vad gäller tidsfristen för att väcka talan vid tvister mellan banken och dess tjänstemän ankommer det på förstainstansrätten att avhjälpa en brist i systemet för rättsmedel (förstainstansrättens beslut av den 30 mars 2000 i mål T-33/99, Méndez Pinedo mot ECB, REG 2000, s. II-273, punkt 32).
- 52 Förstainstansrätten måste härvid göra en avvägning mellan, å ena sidan, den enskildes rätt till ett verksamt rättsligt skydd, vilken ingår bland de allmänna gemenskapsrättsliga principerna (beslutet i det ovan i punkt 51 nämnda målet Méndez Pinedo mot BCE, punkt 32) och vilken medför att den enskilde skall ha rätt till en tillräcklig frist för att bedöma om den rättsakt som går honom emot är lagenlig och, i förekommande fall, förbereda sin talan, och å andra sidan, kravet på rättssäkerhet som medför att de rättsakter som undantagits av gemenskapens institutioner blir definitiva sedan en viss tid förflutit (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens beslut av den 25 mars 1998 i mål T-202/97, Koopman mot kommissionen, REGP 1998, s. I-A-163 och II-511, punkterna 23—25, samt av den 1 juni 1999 i mål T-74/99, Meyer mot rådet, REG 1999, s. II-1749, punkt 13).
- 53 Dessa olika intressen kräver att talan i tvister mellan banken och dess tjänstemän väcks inför gemenskapsdomstolarna inom rimlig tid.
- 54 Vid prövningen av huruvida sökandena väckt talan inom rimlig tid kommer förstainstansrätten att utgå från de frister för att väcka talan som föreskrivs i artiklarna 90 och 91 i tjänsteföreskrifterna. Det kan konstateras att, även om bankens tjänstemän omfattas av särskilda anställningsvillkor som banken fastställt, tvisterna mellan banken och dess anställda, till sin natur, liknar tvisterna mellan gemenskapens institutioner och dess tjänstemän och övriga anställda vilka omfattas av artiklarna 90 och 91 i tjänsteföreskrifterna. I förevarande fall har sökandena dessutom använt sig av det förlikningsförfarande som föreskrivs i artikel 41 i personalföreskrifterna, vilket, även om det är frivilligt, har samma syfte som det obligatoriska administrativa förfarandet i

artiklarna 90 och 91 i tjänsteföreskrifterna, det vill säga att ge parterna möjlighet att lösa tvisten i godo (förstainstansrättens dom av den 29 mars 1990 i mål T-57/89, Alexandrakis mot kommissionen, REG 1990, s. II-143, punkt 8).

- 55 Vad gäller den tidpunkt från vilken tidsfristen börjar löpa har banken gjort gällande att det framgår av artikel 41 andra stycket i personalföreskrifterna (se ovan punkt 22) att ett förlikningsförfarande inte påverkar fristen för att väcka talan inför gemenskapsdomstolarna. Denna frist börjar enligt banken löpa vid den tidpunkt då det beslut som går någon emot delges vederbörande. Talan som väcktes den 31 augusti 1999 är således uppenbarligen väckt för sent, eftersom sökandena erhöll sina lönebesked för januari 1999 den 15 januari 1999.
- 56 Förstainstansrätten anser emellertid att den omständigheten att det i artikel 41 andra stycket i personalföreskrifterna föreskrivs ett frivilligt förlikningsförfarande nödvändigtvis leder till slutsatsen att, om en tjänsteman begär ett sådant förfarande, tidsfristen för att väcka talan inför gemenskapsdomstolarna inte börjar att löpa förrän detta förlikningsförfarande avslutats. Detta dock under förutsättning att tjänstemannen begärt förlikning inom en rimlig tid från det att han delgavs rättsakten som går honom emot och att tiden för förlikningsförfarandet också varit rimlig. Varje annan tolkning skulle leda till en situation där tjänstemannen vid EIB tvingas väcka talan inför gemenskapsdomstolarna vid en tidpunkt då han fortfarande eftersträvar en förlikning av tvisten.
- 57 I förevarande mål gjorde sökandena en skriftlig begäran om förlikning den 3 mars 1999, det vill säga en och en halv månad efter att de erhållit sina lönebesked för januari 1999, den 15 januari 1999. Att förlikningen misslyckats konstaterades den 30 juni 1999, fyra månader efter det att förlikningsförfarandet påbörjats. Ansökan inkom därefter till förstainstansrättens kansli den 31 augusti 1999, det vill säga två månader efter det att förlikningsförfarandet misslyckats.

58 Mot bakgrund av de tidsfrister som föreskrivs i artiklarna 90 och 91 i tjänsteföreskrifterna konstaterar förstainstansrätten att sökandena väckt sin talan inom rimlig tid.

Yrkandet om ogiltigförklaring av beslutet av den 11 juni 1998 och av styrelsens beslut av den 23 februari 1999

59 EIB har gjort gällande att beslutet av den 11 juni 1998 och styrelsens beslut av den 23 februari 1999 (nedan kallat beslutet av den 23 februari 1999) utgör åtgärder av allmän räckvidd och att de därför inte kan bli föremål för en direkt talan. Beslutet av den 23 februari 1999 är dessutom enligt banken en rättsakt som enbart bekräftar beslutet av den 11 juni 1998.

60 Sökandena har svarat att beslutet av den 11 juni 1998 utgör ett antal enskilda beslut.

61 Förstainstansrätten erinrar om att direktionen med beslutet av den 11 juni 1998 beslutade att avskaffa systemet med speciella omräkningskurser från och med den 1 januari 1999. Beslutet av den 11 juni 1998 syftar till att åstadkomma rättsverkningar gentemot vissa personer, i detta fall EIB:s tjänstemän, på ett allmänt och abstrakt sätt (förstainstansrättens dom av den 10 juli 1996 i målet T-482/93, Weber mot kommissionen, REG 1996, s. II-609, punkt 62). Även om EIB:s tjänstemän utgör en begränsad personkrets medger inte denna omständighet att beslutet av den 11 juni 1998 anses utgöra ett antal individuella beslut. Rättsaktens allmänna räckvidd påverkas nämligen inte av möjligheten att mer eller mindre exakt fastställa antalet rättssubjekt som berörs av en rättsakt, eller till och med deras identitet, innebär inte att dessa rättssubjekt skall anses personligen berörda av rättsakten, om det som i förevarande fall framgår att den är tillämplig i objektiva rättsliga eller faktiska situationer som anges i rättsakten i fråga med hänsyn till dennas syfte (domstolens dom av den 11 juli 1968 i mål 6/68, Zuckerfabrik Watenstedt mot rådet, REG 1968, s. 595, 605 och 606; svensk specialutgåva, volym 1, s. 351).

- 62 Härav följer att beslutet av den 11 juni 1998 utgör en åtgärd av allmän räckvidd som enligt fast rättspraxis inte kan bli föremål för direkt talan av sökandena (förstainstansrättens beslut av den 7 juni 1991 i mål T-14/91, Weyrich mot kommissionen, REG 1991, s. II-235, punkt 46, av den 24 mars 1993 i mål T-72/92, Benzler mot kommissionen, REG 1993, s. II-347, punkt 20, samt förstainstansrättens dom av den 24 november 1993 i mål T-13/93, Cordier mot kommissionen, REG 1993, s. II-1215, punkt 54).
- 63 Vad gäller yrkandet om ogiltigförklaring av beslutet av den 23 februari 1999 erinrar förstainstansrätten om att styrelsen med detta beslut ”samtyckt till direktionens beslut att avskaffa systemet med speciella omräkningskurser som är tillämpligt på löner och pensioner”. Beslutet av den 23 februari 1999 är således också en åtgärd av allmän räckvidd och utgör dessutom en bekräftande rättsakt mot vilken talan inte kan väckas (förstainstansrättens dom av den 22 november 1990 i mål T-4/90, Lestelle mot kommissionen, REG 1990, s. II-689, punkterna 24—27, av den 27 oktober 1994 i mål T-64/92, Chavane de Dalmassy m.fl. mot kommissionen, REGP 1994, s. I-A-227 och II-723, punkt 25, och av den 8 juli 1998 i mål T-130/96, Aquilino mot rådet, REGP 1998, s. I-A-351 och II-1017, punkt 34).
- 64 Härav följer att yrkandena om ogiltigförklaring av besluten av den 11 juni 1998 och den 23 februari 1999 skall avvisas.

Yrkandet om ogiltigförklaring av sökandenas lönebesked från och med januari månad år 1999

- 65 EIB har gjort gällande att inte heller detta yrkande kan tas upp till prövning. Vid tidpunkten för talans väckande var lönebeskeden för januari 1999 redan definitiva. Lönebeskeden för följande månader utgör enbart bekräftande rättsakter mot vilka talan inte kan väckas.

- 66 Förstainstansrätten erinrar först om att ett lönebesked utgör en rättsakt som går någon emot och som kan bli föremål för en talan (domstolens dom av den 19 januari 1984 i mål 262/80, Andersen m.fl. mot parlamentet, REG 1984, s. 195, punkt 4, och i det ovan i punkt 63 nämnda målet Chavane de Dalmassy m.fl. mot kommissionen, punkt 20). Lönebeskeden för januari 1999 går särskilt emot sökanden, eftersom de inte beräknats med tillämpning av systemet med speciella omräkningskurser.
- 67 Det har redan konstaterats att talan väckts inom rimlig tid även om sökandena mottog rättsakten som gick dem emot redan den 15 januari 1999 (se ovan punkt 58).
- 68 Förstainstansrätten anser således att detta yrkande kan tas upp till prövning till den del det avser ogiltigförklaring av sökandenas lönebesked för januari 1999.
- 69 Detta yrkande kan däremot inte tas upp till prövning i den utsträckning det avser månaderna efter januari 1999 (se emellertid punkterna 107—109 nedan). Systemet utan speciella omräkningskurser tillämpades för första gången på lönebeskeden för januari månad 1999. Eftersom lönebeskeden för månaderna efter januari 1999 inte tillämpar systemet med speciella omräkningskurser i fråga utgör de rättsakter som bekräftar lönebeskedet för januari 1999 (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 10 december 1980 i mål 23/80, Grasselli mot kommissionen, REG 1980, s. 3709, punkt 18, och av den 21 maj 1981 i mål 29/80, Reinarz mot kommissionen, REG 1981, s. 1311, punkt 10).

Yrkandet om föreläggande för EIB att ersätta sökandena för skillnaden jämte ränta mellan den lön de uppburit sedan den 1 januari 1999 och de belopp som skulle uppburits om systemet med speciella omräkningskurser hade bibehållits

- 70 Sökandena har yrkat att förstainstansrätten skall rikta ett föreläggande till EIB. Ett sådant yrkande skall emellertid enligt fast rättspraxis, såsom EIB understrukit, avvisas (domstolens dom av den 8 juli 1999 i mål C-5/93 P, DSM mot kommissionen, REG 1999, s. I-4695, punkt 36, samt förstainstansrättens dom av den 27 juni 1991 i mål T-156/89, Valverde Mordt mot domstolen, REG 1991, s. II-407, punkt 150, och av den 8 juni 1995 i mål T-583/93, P mot kommissionen, REGP 1995, s. I-A-137 och II-433, punkt 17). Om yrkandet skulle anses som ett yrkande om skadestånd, skulle det i varje fall avvisas då det inte uppfyller de krav som föreskrivs i artikel 19 i EG-stadgan för domstolen samt i artikel 44.1 c i förstainstansrättens rättegångsregler (förstainstansrättens dom av den 29 oktober 1998 i mål T-13/96, TEAM mot kommissionen, REG 1998, s. II-4073, punkt 27).

Slutsats

- 71 Talan kan endast prövas till den del den avser ogiltigförklaring av sökandenas lönebesked för januari 1999.

Prövning i sak

- 72 Sökandena har anfört att deras lönebesked för januari 1999 skall ogiltigförklaras, eftersom de är beräknade med tillämpning av besluten av den 11 juni 1998 och av den 23 februari 1999, vilka enligt sökandena är rättsstridiga. Förstainstansrätten skall således ta ställning till två invändningar om rättsstridighet.
- 73 Förstainstansrätten konstaterar emellertid att frågan huruvida beslutet av den 23 februari 1999 är rättsstridigt på intet sätt påverkar lagenligheten av

sökandenas lönebesked för januari 1999. Dessa besked antogs innan beslutet av den 23 februari 1999 fattades. Således skall den invändning om rättsstridighet som åberopats beträffande det senare beslutet avvisas.

74 Vad sedan gäller den invändning om rättsstridighet som anförts gentemot beslutet av den 11 juni 1998 konstaterar förstainstansrätten att det finns ett direkt juridiskt samband mellan dels lönebeskeden för januari 1999, i vilka systemet med speciella omräkningskurser för första gången inte längre tillämpas, dels beslutet av den 11 juni 1998, som avskaffar detta system från och med den 1 januari 1999. Den invändning som gjorts i förhållande till beslutet av den 11 juni 1998 kan således tas upp till prövning (förstainstansrättens dom av den 20 april 1999 i de förenade målen T-305/94—T-307/94, T-313/94—T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 och T-335/94, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mot kommissionen, REG 1999, s. II-931, punkt 291).

75 Sökandena har åberopat sex grunder till stöd för sitt påstående att beslutet av den 11 juni 1998 är rättsstridigt. Den första grunden: EIB:s bristande behörighet att ensidigt förändra det rättsliga förhållandet till sina tjänstemän. Den andra grunden: felaktig rättstillämpning av EIB att anse avskaffandet av systemet med speciella omräkningskurser såsom juridiskt ofrånkomligt. Den tredje grunden: det samråd med personalföreträdarna som skedde under det förfarande som ledde fram till beslutet av den 11 juni 1998 var inte formellt korrekt. Den fjärde grunden: åsidosättande av artikel 19 i EIB:s förfaranderegler. Den femte grunden: åsidosättande av anställningsavtalen mellan EIB och dess tjänstemän. Slutligen den sjätte grunden: åsidosättande av principen om berättigade förväntningar.

76 Förstainstansrätten anser att den tredje grunden skall prövas först.

Huruvida det samråd med personalföreträdarna som skedde under det förfarande som ledde fram till beslutet av den 11 juni 1998 var formellt korrekt

- 77 Sökandena har gjort gällande att beslutet att avskaffa systemet med speciella omräkningskurser är rättsstridigt, eftersom det i strid med artikel 24 i personalföreskrifterna och de tillämpningsföreskrifter som ingår i avtalet om personalrepresentation vid EIB (nedan kallat avtalet) fattats utan lämpligt samråd med personalföreträdarna. Sökandena har härvid förklarat att banken redan fattat beslutet att avskaffa systemet med speciella omräkningskurser innan samrådsförfarandet med personalföreträdarna påbörjades. Detta samråd skall dessutom ha gjorts utifrån en felaktig förutsättning, nämligen personalavdelningens analys från mars 1998 vilken inte ansågs kunna ifrågasättas, enligt vilken det var juridiskt omöjligt att behålla systemet med speciella omräkningskurser efter införandet av euron.
- 78 EIB har svarat att personalföreträdarna konsulterats av personalavdelningen sedan mars 1998 beträffande verkan av eurons införande. Det framgår av meddelandet av den 5 juni 1998 till direktionen att personalföreträdarna uttryckt sin åsikt innan beslutet att avskaffa systemet med speciella omräkningskurser fattades. I förevarande fall skall således personalföreträdarna enligt EIB ha konsulterats tillräckligt.
- 79 Förstainstansrätten erinrar om att artikel 24.1 i personalföreskrifterna föreskriver följande:

”Personalens allmänna intressen inom banken tillvaratas av personalföreträdarna, vilka väljs genom sluten omröstning.”

80 Denna bestämmelse har genomförts genom det avtal som ingicks år 1984 och som senast ändrades år 1995. I artikel 24 i avtalet föreskrivs följande:

”Samråd

Personalföreträdarna deltar i utformningen av personalpolitiken. De kan på eget initiativ komma med förslag och studerar de förslag som administrationen skall framlägga för direktionen inom de ämnesområden som räknas upp i bilaga I nedan.

[Personalföreträdarna] och administrationen inrättar arbetsgrupper för att pröva de förslag som skall framläggas för direktionen.

Personalföreträdarna uttrycker sin åsikt i ett motiverat yttrande som biläggs varje förslag som framläggs för direktionen inom dessa områden.”

81 Bland de områden som omnämns i bilaga I till avtalet återfinns i första hand det område som behandlar löner.

82 Härav framgår att personalföreträdarna skall konsulteras angående samtliga förslag som administrationen har för avsikt att framlägga för direktionen beträffande löner.

- 83 EIB har emellertid anfört att systemet med speciella omräkningskurser inte kan anses utgöra en del av begreppet löner i den mening som avses i bilaga I till avtalet, till vilken artikel 24 häri hänvisar. Sökandena kan således, enligt EIB, inte påstå att personalföreträdarna med stöd av denna bestämmelse skulle ha konsulterats innan beslutet att avskaffa systemet med speciella omräkningskurser fattades.
- 84 Förstainstansrätten konstaterar att banken genom att avskaffa nämnda system ensidigt fråntagit sina tjänstemän en ekonomisk förmån som banken beviljat dem utan avbrott sedan år 1982, även om systemet ändrats år 1995. Denna förmån uppgick enligt personalföreträdarnas beräkningar, vilka inte bestridits, till ett belopp som motsvarar 3,5 procent av lönen för bankens tjänstemän (se ovan punkt 17). I ett meddelande från personalavdelningen från den 9 oktober 1998 underströks det för övrigt att ”avskaffandet av de speciella omräkningskurserna direkt och märkbart [skulle komma] att påverka tjänstemännens löner”.
- 85 Förstainstansrätten erinrar om att artikel 24 i avtalet enbart ger uttryck för en allmän princip som är gemensam för medlemsstaternas rättsliga system och som enligt artikel 44 i personalföreskrifterna är tillämplig på anställningsavtalen mellan banken och dess tjänstemän. En arbetsgivare kan nämligen enligt en allmän arbetsrättslig princip inte ensidigt dra in en ekonomisk förmån som han efter eget val och fortlöpande beviljat sina anställda förrän han konsulterat dessa eller deras representanter.
- 86 Även med beaktande av att den fördel som EIB:s tjänstemän erhöll genom tillämpningen av systemet med speciella omräkningskurser inte utgjorde en del av lönen i den mening som följer av bilaga I till avtalet, till vilken artikel 24 häri hänvisar, var det inte desto mindre så att banken, enligt en allmän arbetsrättslig princip, var skyldig att konsultera personalföreträdarna innan den fattade

beslutet i juni 1998 att dra in förmånen i fråga, som beviljats utan avbrott sedan år 1982.

- 87 Denna analys bekräftas av det expertutlåtande som banken lämnat in under förfarandet inför förstainstansrätten (bilaga 11 till svaromålet). I detta expertutlåtande, vari bankens befogethet att ensidigt avskaffa systemet med speciella omräkningskurser understryks (punkt 43), förklaras, att med stöd av "allmänna arbetsrättsliga principer som är gemensamma för samtliga medlemsstater i Europeiska unionen", "ett ensidigt beslut *emellertid skall fattas i god tro samt vara rättvist och korrekt*", vilket "innebär att en tillräcklig tidsfrist skall respekteras ... då beslutet fattas ... så att lämplig tid avsätts för samråd med *personalföreträdarna ...*" (sidan 41, förstainstansrättens kursivering).
- 88 Personalavdelningen har dessutom, i ett meddelande av den 17 mars 1998 med titeln "Euron och hur den påverkar personalavdelningens verksamhet" (se ovan punkt 11), medgivit att banken endast var behörig att avskaffa systemet med speciella omräkningskurser under förutsättning att "den följer föreskrivna samrådsförfaranden, särskilt vad gäller personalföreträdarna" (punkt 2.2.2 i meddelandet).
- 89 Det samråd som banken enligt en allmän arbetsrättslig princip som är gemensam för samtliga medlemsstater är skyldig att ha med personalföreträdarna innebär på intet sätt att nämnda representanter ges en medbestämmanderätt beträffande frågan huruvida en ekonomisk fördel, likt den som följer av systemet med speciella omräkningskurser, eventuellt skall avskaffas. Trots kravet på samråd med personalföreträdarna förblir arbetsgivarens beslutanderätt intakt, såsom

framgår av det expertutlåtande EIB förebringat ("leav[es] the managerial prerogative of the employer intact") (sidorna 41—42, fotnot nr 6).

- 90 Detta samråd skall emellertid vara av sådan art att det kan påverka innehållet i den antagna rättsakten (se analogt domstolens dom av den 27 september 1988 i mål 165/87, kommissionen mot rådet, REG 1988, s. 5545, punkt 20, svensk specialutgåva, volym 9, s. 721, av den 10 juni 1997 i mål C-392/95, parlamentet mot rådet, REG 1997, s. I-3213, punkt 22, generaladvokaten Légers förslag till avgörande inför domstolens dom av den 5 juli 1995 i mål C-21/94, parlamentet mot rådet, REG 1995, s. I-1827, I-1830, punkt 25 i förslaget till avgörande), vilket medför att det skall genomföras "i rimlig tid" och "i god tro" (det citerade expertutlåtandet, s. 41).
- 91 Det är mot bakgrund av dessa principer som förstainstansrätten ämnar pröva huruvida samrådet med personalföreträdarna i det förfarande som ledde fram till beslutet av den 11 juni 1998 i förevarande fall genomfördes på ett rättsenligt sätt.
- 92 Det framgår av handlingarna att bankens administration, innan beslutet av den 11 juni 1998 fattades, informerade personalföreträdarna om att den omständigheten att systemet med speciella omräkningskurser skulle avskaffas beträffande valutorna för de länder som deltar i Europeiska monetära unionen (nedan kallade deltagande länder) var en ofrånkomlig följd av införandet av euron. Även om banken hade velat behålla detta system hade det enligt bankens administration varit omöjligt. I personalavdelningens meddelande till personalföreträdarna av den 17 mars 1998 anges således att "det blir... omöjligt att [behålla systemet med speciella omräkningskurser]" (se ovan punkt 11). Personalavdelningens meddelande till personalföreträdarna av den 6 maj 1998 bekräftar att det "står klart att de enda omräkningskurser som kan användas av banken efter den 1 januari 1999 är de som bankens aktieägare officiellt fastställer" och att "[d]et ... således [är] ofrånkomligt att bruket av speciella omräkningskurser för överföringar av en del av löneförmånerna kommer att avskaffas från och med den 1 januari 1999". I meddelandet dras slutsatsen att [d]et [således] är "ofrånkomligt att avskaffa bruket med speciella omräkningskurser för överföringar av en del av lönen från och med den 1 januari 1999" (se ovan punkt 13). I sitt meddelande till

personalföreträdarna av den 28 maj 1998 gör personalavdelningen ånyo gällande att "banken... således [från och med den 1 januari 1999], vad gäller omräkning av löne- och pensionstariffer, enbart [kommer] att kunna använda de kurser som dess aktieägare fastställt" (se ovan punkt 15).

- 93 Att avskaffa systemet med speciella omräkningskurser för de länder som inte deltar i Europeiska monetära unionen (nedan kallade länder som ännu inte deltar) har framhållits vara ett politiskt val av banken. Enligt banken är det nämligen inte omöjligt att behålla systemet för dessa länder sedan euron införts. Det är en önskan att garantera likabehandling av bankens tjänstemän som är den bakomliggande orsaken till att banken valt att avskaffa systemet även för valutor i länder som ännu inte deltar (se ovan punkterna 11 och 19). Banken anser dessutom att "man inte kan 'kompensera' medborgarna i ett land som har en negativ inställning till euron. Det rör sig om ett politiskt beslut" (protokoll från mötet den 7 september 1998 inom ad hoc gruppen om euron, bilaga XXVI till ansökan).
- 94 Förstainstansrätten konstaterar emellertid att det även för valutor i deltagande länder var möjligt att behålla systemet med speciella omräkningskurser efter den 1 januari 1999. Det skall härvid erinras om att detta system gav EIB:s tjänstemän möjlighet att överföra en del av sina löneförmåner till en annan valuta än belgiska eller luxemburgska franc enligt en speciell omräkningskurs. Denna kurs var den växlingskurs som årligen fastställs av rådet, multiplicerad med en korrigeringskoefficient som fastställs av gemenskapsinstitutionerna för det land som har den berörda valutan. Det system med korrigeringskoefficienter som föreskrivs i artikel 64 i tjänsteföreskrifterna har dock inte avskaffats i samband med att euron infördes. För att behålla systemet med speciella omräkningskurser för deltagande länder efter den 1 januari 1999 hade det varit tillräckligt för banken att multiplicera den oåterkalleligen låsta kurs som den 1 januari 1999 fastställdes av rådet med korrigeringskoefficienterna för de berörda länderna.

- 95 Härav framgår att avskaffandet av systemet med speciella omräkningskurser inte var en ofrånkomlig följd av eurons införande.
- 96 Med hänsyn till syftet med systemet med speciella omräkningskurser kan banken dessutom inte rimligen ha ansett att införandet av euron gjorde det ofrånkomligt att avskaffa detta system.
- 97 Förstainstansrätten erinrar härvid om att, genom att förändra systemet med speciella omräkningskurser år 1995, banken avsåg att "anpassa kriterierna för beviljande av EIB:s speciella kurser till dem som gäller vid andra gemenskapsinstitutioner samt att beakta de nya villkor som nyligen börjat tillämpas av samma gemenskapsinstitutioner". Ändringen avsåg att "omorientera och att förtydliga systemet med speciella kurser och att åter använda dem i deras ursprungliga syfte" som var att "skydda bankens tjänstemäns köpkraft utanför Luxemburg" (personalmeddelande av den 24 mars 1995, se ovan punkt 7).
- 98 Precis som personalavdelningen understryker i sin skrivelse av den 16 december 1998 till sökandena och övriga tjänstemän vid banken "kommer den gemensamma valutan [emellertid] inte att avskaffa skillnaderna i levnadsomkostnader inom EMU. Dessa skillnader kommer att fortsätta att existera såväl inom EMU som inom EU som helhet" (bilaga XXXII till ansökan). Som sökandena dessutom har påpekat har artikel 17 i bilaga VII till tjänsteföreskrifterna, vilken ger tjänstemännen möjlighet att under vissa villkor få en del av sina löneförmåner överförda till en annan valuta än den i det land där han tjänstgör med tillämpning av den valda valutans korrigeringskoefficient (förstainstansrättens dom av den 2 juli 1998 i mål T-236/97, Ouzounoff Popoff mot kommissionen, REGP 1998, s. I-A-311 och II-905, punkt 34), och vilken legat till grund för det system med speciella omräkningskoefficienter som är tillämpligt på EIB:s tjänstemän (se ovan punkterna 2, 3 och 7), inte ändrats efter övergången till euron.
- 99 Det skall vidare påpekas att den omständigheten att banken avsett avskaffa systemet med speciella omräkningskurser gradvis för pensionerade tjänstemän

från och med den 1 januari 1999 visar att banken visste om att den ekonomiska fördelen i fråga, åtminstone tillfälligt, kunde behållas även efter den 1 januari 1999. Av en skrivelse av den 31 augusti 1998 till bankens pensionerade tjänstemän (bilaga XXII till ansökan) framgår följande: "[D]e speciella omräkningskurser som tillämpas på pensioner kommer att frysas på sin nuvarande nivå (det vill säga de kurser som fastställdes den 1.7.1997) [och] kommer att minska med 25 procent per år så att de är helt avskaffade den 31 december 2001." Om införandet av euron, såsom banken påstått, gjort det omöjligt att tillämpa systemet med speciella omräkningskurser hade det inte varit möjligt att föreskriva någon övergångsperiod innan förmånen avskaffades för pensionerade tjänstemän.

- 100 I samband med det samråd som ägde rum från och med mars 1998 underströk emellertid personalföreträdarna omedelbart, sedan de erhållit personalavdelningens första meddelande av den 17 mars 1998 om avskaffande av systemet med speciella omräkningskurser (RH/Adm/98-0556/ZZ) att bankens antagande var felaktigt. I meddelandet av den 3 april 1998 förklarade de således följande:

"Tillämpningen av de speciella omräkningskurserna är en följd av att de korrigeringskoefficienter som kommissionen tillämpar har beaktats. Dessa kommer inte att försvinna den 1 januari 1999." Det påpekades att "[ö]vergången till euron ... i vart fall inte ensam [motiverar] att korrigeringskoefficienterna avskaffas".

- 101 Som svar på meddelandet av den 3 april 1998 erinrade dock personalavdelningen i ett meddelande av den 6 maj 1998 om att avskaffandet av omräkningskurserna var ofrånkomligt på grund av eurons införande (se ovan punkt 13).

- 102 Personalföreträdarna reagerade genom ett meddelande av den 13 maj 1998 och konstaterade att "personalavdelningens attityd [tar sig] uttryck i en blockering av diskussionen" men förklarade sig emellertid vara "villiga att snarast möjligt fortsätta riktiga förhandlingar" (se ovan punkt 14). Något annat samråd med personalföreträdarna genomfördes emellertid inte innan beslutet av den 11 juni 1998 fattades.
- 103 Av vad ovan framförts följer att banken, genom att under det förfarande som ledde fram till beslutet av den 11 juni 1998 ange avskaffandet av systemet med speciella omräkningskurser den 1 januari 1999 för deltagande valutor som en ofrånkomlig följd av eurons inrättande, och genom att fortsätta att inta denna ståndpunkt fram till dess beslutet av den 11 juni 1998 hade fattats även om banken visste att antagandet inte var korrekt (se ovan punkt 99), inte har genomfört samrådet med personalföreträdarna avseende den ifrågasvarande ekonomiska fördelen i god tro. Så är fallet vad gäller avskaffandet av systemet med speciella omräkningskurser såväl för valutor i deltagande länder som för valutor i länder som ännu inte deltar. Att avskaffa systemet för de senare valutorna angavs vara nödvändigt för att undvika olika behandling av bankens tjänstemän efter det på grund av övergången till euron påstått ofrånkomliga avskaffandet av systemet med speciella omräkningskurser för valutorna i deltagande länder.
- 104 Således var det samråd som banken genomförde med personalföreträdarna inte av sådan art att det kunde påverka innehållet i det beslut som direktionen fattade den 11 juni 1998 (se analogt de domar som citeras ovan i punkt 90).
- 105 Mot bakgrund härav, och utan att förstainstansrätten behöver pröva huruvida det samråd som påbörjades i mars 1998 anordnats i rimlig tid med tanke på att direktionen redan den 17 februari 1998 principiellt gett sitt medgivande till att avskaffa systemet med speciella omräkningskurser från och med den 1 januari

1999 (se ovan punkt 9), kan slutsatsen dras att banken åsidosatt den allmänna arbetsrättsliga princip som fastställs i artikel 24 i avtalet genom att inte i god tro ha genomfört samrådet med personalföreträdarna innan banken fattade beslutet av den 11 juni 1998.

106 Följaktligen är beslutet av den 11 juni 1998 att avskaffa systemet med speciella omräkningskurser rättsstridigt.

107 Förstainstansrätten konstaterar vidare att sökandena, till skillnad från de tjänstemän vid banken som inte ifrågasatt sitt lönebesked för januari 1999, aldrig samtyckt till avskaffandet av systemet med speciella omräkningskurser. Under dessa förutsättningar har, vad gäller sökandena, den rättsstridighet som beslutet av den 11 juni 1998 är behäftat med, och som är en följd av att samrådet med personalföreträdarna beträffande avskaffandet av systemet med speciella omräkningskurser inte genomförts i god tro, inte undanröjts genom att personalen senare gett sitt tysta medgivande.

108 Med hänsyn till att ett rättsstridigt beslut tillämpats vid fastställandet av sökandenas lönebesked för januari 1999, skall dessa ogiltigförklaras utan att övriga grunder och argument som sökandena anfört behöver prövas.

109 Enligt artikel 233 EG är banken skyldig att vidta de åtgärder som krävs för att följa förevarande dom. Då sökandenas lönebesked för januari 1999 skall

ogiltigförklaras på grund av att de beräknats enligt ett rättsstridigt beslut av allmän räckvidd, nämligen beslutet av den 11 juni 1998, är banken, då den beslutar om de åtgärder som skall vidtas i enlighet med artikel 233 EG, skyldig att beakta att även lönebeskeden för månaderna efter januari 1999 är rättsstridiga, eftersom även de är beräknade enligt samma rättsstridiga beslut.

Rättegångskostnader

- 110 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom banken har tappat huvuddelen av målet och eftersom sökanden har yrkat att svaranden skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, skall sökandens yrkande bifallas.
- 111 Sökandenas yrkande om att banken skall förpliktas att ersätta kostnaderna för det administrativa förfarandet skall ogillas. Enligt ordalydelsen i artikel 91 i rättegångsreglerna skall ”nödvändiga kostnader som parterna haft med anledning av förfarandet ...” anses som ersättningsgilla kostnader. Med ”förfarande” avses i denna bestämmelse enbart förfarandet inför förstainstansrätten varifrån det administrativa förfarandet är undantaget. Detta följer särskilt av artikel 90 i rättegångsreglerna vari talas om ”[f]örfarandet inför rätten” (förstainstansrättens dom av den 15 mars 2000 i de förenade målen T-25/95, T-26/95, T-30/95—T-32/95, T-34/95—T-39/95, T-42/95—T-46/95, T-48/95, T-50/95—T-65/95, T-68/95—T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 och T-104/95, Cimenteries CBR m.fl. mot kommissionen, REG 2000, s. II-491, punkt 5134). Om detta yrkande skulle anses som ett skadeståndsyrkande skulle det avvisas, eftersom det inte uppfyller de krav som föreskrivs i artikel 19 i domstolens stadga och artikel 44.1 c i rättegångsreglerna (domen i det ovan i punkt 70 nämnda målet TEAM mot kommissionen, punkt 27).

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (tredje avdelningen)

följande dom:

- 1) Sökandenas lönebesked för januari 1999 ogiltigförklaras i den mån de inte beräknats med tillämpning av systemet med speciella omräkningskurser.
- 2) Talan avvisas i övriga delar.
- 3) Europeiska investeringsbanken skall ersätta rättegångskostnaderna.

Azizi

Lenaerts

Jaeger

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 6 mars 2001.

H. Jung

Justitiesekreterare

J. Azizi

Ordförande